

Ede, 17 April 2024

Aan:

Marianne Laumann (M.A.K.J.)
Kaardebol 26
6467HV KERKRADE

Betreft: contra-expertise Opvolgingsadvies aan de Integriteitscommissie van de gemeente Kerkrade, na melding inzake: 'Opiniestuk SP-raadslid in De Limburger' 2 februari 2024

Zeer geachte mevr. Laumann,

1. Inleiding

U vroeg mij om een contra-expertise/second opinion van het Opvolgingsadvies aan de Integriteitscommissie van de gemeente Kerkrade, na melding inzake: 'Opiniestuk SP-raadslid in De Limburger' 10 januari, geschreven door Governance & Integrity Nederland op 5 februari 2024. Voor deze contra-expertise heb ik allereerst gebruik gemaakt van het betreffende rapport. Vanaf nu wordt daaraan gerefereerd als G&I, 2024. Daarnaast is de Gedragscode voor de raadsleden van de gemeente Kerkrade, het gewraakte artikel van mevr. Wevers alsmede de gewijzigde versie daarvan, uw reactie op een schrijven van de burgemeester van Kerkrade, de reactie van de SP fractie op het advies van Governance & Integrity (SPK/reactie/IC/02-2024; 14 februari 2024) en de beslissing van de integriteitscommissie van de gemeente Kerkrade (24u0002295), de antwoordbrief van de Integriteitscommissie van 6 maart 2024, en stukken over deze zaak zoals verschenen in De Limburger in deze contra-expertise meegenomen.

Als kader voor deze contra-expertise/second opinion maak ik gebruik van het rapport van de Regeringscommissaris Grensoverschrijdend Gedrag getiteld 'Handreiking Cultuurverandering op de werkvloer' (<https://www.rcgog.nl/publicaties/publicaties/2024/03/13/handreiking-cultuurverandering-op-de-werkvloer>)

In de hoofdstukken 6 en 7 van de publicatie van de Regeringscommissaris staat het kader waarin is aangegeven aan welke beginselen procedures en onderzoek naar grensoverschrijdend onderzoek moeten voldoen. Vanaf nu zal daaraan gerefereerd worden als RCGOG, 2024.

Hieronder zal worden aangegeven dat het onderzoeksproces zoals gevolgd door de burgemeester van Kerkrade en het onderzoeksbureau Governance & Integrity Nederland op cruciale punten niet voldoet aan dit door de regeringscommissaris (RCGOG) gegeven kader. Duidelijk zal worden gemaakt dat de gevolgde procedure in dit proces alsook inhoudelijk dit onderzoek ernstige tekortkomingen bevat en het geheel als onzorgvuldig moet worden bestempeld. De onvolkomenheden in het

onderzoeksproces en de betwistbare inhoud van het onderzoek leiden ertoe dat verwijten aan mevr. Wevers niet kunnen worden onderbouwd op basis van dit onderzoek.

Uiteraard kan de onderzoeker zeggen dat hij/zij geen weet had van dit recente kader, maar dat doet niets af aan de ernst van eventuele afwijkingen. Bovendien betreffen de beginselen in het kader voor een groot deel reeds veel langer bestaande vanzelfsprekendheden voor het doen van kwalitatief goed onderzoek en een zorgvuldige procedure (cf. Michiel de Vries, *Kapot. Hoe vilein is de deugindustrie?*, uitg. Blauwburgwal, 2023).). Bovendien is de handreiking 2024 een op kleine punten gewijzigde handleiding zoals op 17 mei 2023 door de Regeringscommissaris gepubliceerd (<https://www.rcgog.nl/publicaties/publicaties/2023/05/17/handreiking-meldingen-van-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-op-de-werkvloer>).

In ieder geval betreft het kader uit 2024 het actuele kader en de vraag is hoe de hier gehanteerde procedure en het hier uitgevoerde onderzoek zich daartoe verhouden. Als er niet aan wordt voldaan, doet het niet weet hebben niet af aan een conclusie dat in de onderhavige procedure en het onderzoek niet aan de actuele beginselen is voldaan.

Daarbij zij vermeld dat ik in het recente verleden een veelheid aan politici, bestuurders, ambtenaren en anderen met succes heb bijgestaan in vergelijkbare processen eveneens middels contra-expertises. Daarover heb ik recentelijk het boek ‘Kapot. Hoe vilein is de deugindustrie?’ (uitg. Blauwburgwal, Amsterdam, 2023) gepubliceerd.

2. De aard van het onderzoek is kenmerkend voor een persoonsgericht onderzoek

In het onderhavige onderzoek wordt in de allereerste zin de opdracht voor het onderzoek omschreven. Daar staat:

“In opdracht van de Integriteitscommissie van de gemeente Kerkrade heeft Governance & Integrity Nederland (verder: G&I) een oriënterend onderzoek gedaan om te komen tot een opvolgingsadvies betreffende een melding gedaan door mevrouw Petra Dassen, burgemeester van de gemeente Kerkrade op 17 januari 2024. De melding door de burgemeester betreft een vermoeden van een schending van artikel 5.1 en 5.3 van de Gedragscode voor Raadsleden van de Gemeente Kerkrade (uit 2015) door mevrouw Carin Wevers, raadslid namens de SP (verder: Wevers, het raadslid of raadslid Wevers).” (G&I, p. 3).

Hieruit wordt direct duidelijk dat het een Persoonsgericht onderzoek betreft volgens de definitie van de Autoriteit Persoonsgegevens. Die definieert zulk onderzoek als:

“een onderzoek naar het functioneren, handelen of nalaten van handelen van een (rechts)persoon. Een achtergrondonderzoek kan onderdeel uitmaken van een persoonsgericht onderzoek.” (<https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl> Protocol Persoonsgerichte Onderzoeken en Achtergrondonderzoeken PWC ADVISORY N.V. p. 3:)

Het gaat daarbij specifiek om onderzoek over betrokkenen die door bevindingen erin kunnen worden geraakt of daartegen bedenkingen zouden kunnen hebben. In dit geval gaat het om een onderzoek naar het handelen van mevrouw Carin Wevers waarover een melding is gedaan door de burgemeester. Dat laat niets aan duidelijkheid over wat betreft de aard van dit onderzoek. Het is daarbij irrelevant onder welke noemer de onderzoeker of de integriteitscommissie zegt zulk onderzoek te doen. In de briefwisseling met de integriteitscommissie en in het onderzoek zelf wordt gesproken van een voortraject, een oriënterend onderzoek, dan wel opvolgingsadvies. Dat is

klaarblijkelijk om te vermijden dat aan de eisen voor een persoonsgericht onderzoek moet worden voldaan. Het is dan ook bezijden de waarheid als G&I stellen:

Er is nadrukkelijk geen persoonsgericht onderzoek of andere vorm van onderzoek gericht op waarheidsvinding uitgevoerd. (G&I, 2024, p. 3)

Eveneens is het bezijden de waarheid als de Integriteitscommissie in haar brief aan de SP Kerkrade van 6 maart 2024 op p. 3. stelt:

U stelt ook dat hoor en wederhoor toegepast had moeten worden. Volgens de commissie en de extern adviseur is hoor en wederhoor van melder en diegene waar de melding over gaat niet van toepassing in dit voortraject. Er is een opvolgingsadvies gevraagd op basis van documenten die feitelijk voor zich spreken. Er wordt geen vervolgonderzoek gedaan zoals omschreven in de eerder genoemde raadsinformatiebrief. Mocht in een situatie vervolgonderzoek nodig zijn dan zal hoor en wederhoor daar onderdeel van uitmaken gegeven de omstandigheden.

De eerste zin in het rapport van G&I maakt duidelijk dat er volgens de gangbare definitie sprake is van persoonsgericht onderzoek wat betekent dat onderzoeker en opdrachtgever zich aan de beginselen voor zulk onderzoek, waaronder hoor en wederhoor hadden moeten houden. Die beginselen zijn gegeven door de regeringscommissaris en zijn te vinden op de volgende twee pagina's.

1. Procesmatige onvolkomenheden

Allereerst wordt hieronder aangegeven dat de door de integriteitscommissie gehanteerde procedure op cruciale punten niet heeft voldaan aan de beginselen zoals geformuleerd door de regeringscommissaris Grensoverschrijdend Gedrag.

Wel is voldaan aan het eerste punt van de beginselen voor een goede procedure. De melding is serieus genomen. Maar ... deze is zelfs zo serieus genomen dat daarmee niet langer wordt voldaan aan het tweede beginsel, namelijk het beginsel van proportionaliteit en subsidiariteit. Er is in dit geval - met de interventie van de burgemeester ter voorkoming van het verschijnen van een artikel in De Limburger, haar melding over een overtreding van de gedragscode, en het uitbesteden van een onderzoek naar deze zaak door de integriteitscommissie - niet gekozen voor de minst ingrijpende aanpak.

De aard van de melding gaf geen aanleiding tot al deze ingrijpende en kostbare stappen. Het ging om een opiniestuk in een regionale krant waarvan volgens de melder (burgemeester) één zinnetje haar niet aanstond en die volgens haar zou getuigen van *'weinig respect voor het ambt van burgemeester'* (cf. Opiniestuk/reactieSPK/01-2024). Ook in het onderzoeksrapport van G&I staat dit letterlijk zo: *"Het is alleen die passage in het opinieartikel van het raadslid Wevers waar de burgemeester bezwaar tegen maakt"*. (G&I, 2024, p. 4).

Het is moeilijk te begrijpen dat gemeenschapsgeld wordt besteed aan kostbaar onderzoek naar dergelijke conflicten die alleen als 'te kinderachtig voor woorden' kunnen worden benoemd. Het zo groot maken ervan doet geen goed aan de reputatie van en het vertrouwen in het bestuur van de gemeente Kerkrade. Zelfs de onderzoekers stellen eufemistisch *'De ernst van de schending is beperkt'* (G&I, 2024, p. 7).

Beginnelsen voor persoonsgericht onderzoeksproces volgens RCGOG, 2024 p.73

Rechten en plichten	Melder	Beschuldigde
Serieuze behandeling van de melding. De melder en beschuldigde hebben er beide recht op dat de organisatie de melding serieus neemt. Zorg dat zij zich gehoord en erkend voelen.	✓	✓
Proportionaliteit en subsidiariteit. De behandeling van een melding moet in verhouding staan tot de ernst ervan. Kies voor de minst ingrijpende aanpak.	✓	✓
Recht op informatie. Verschaf de melder en de beschuldigde duidelijke en begrijpelijke informatie over het proces en de stappen die genomen gaan worden. Zorg voor transparantie om eventuele onduidelijkheden te minimaliseren.	✓	✓
Ondersteuning en toegang tot hulpbronnen. Geef informatie over beschikbare ondersteuning voor de melder en de beschuldigde, zoals de vertrouwenspersoon of andere professionele diensten. Zorg dat de melder en de beschuldigde weten waar ze terecht kunnen voor advies, begeleiding en emotionele steun.	✓	✓
Vertrouwelijkheid en privacy. Wijs op de procedures die ervoor zorgen dat de informatie wordt behandeld met de nodige discretie en alleen wordt gedeeld met de betrokkenen bij het afhandelingsproces. Geef ook aan wanneer en waarom de organisatie de vertrouwelijkheid niet kan garanderen.	✓	✓
Onpartijdigheid. Benadruk de onpartijdigheid van de besluitvorming. Laat zien dat er geen voorafgaande oordelen zijn en dat het proces eerlijk wordt uitgevoerd.	✓	✓
Tijdslijnen en updates. Geef een indicatie van de verwachte tijdslijnen voor het afhandelingsproces. Houd de melder op de hoogte met regelmatige updates over de voortgang. Hiermee kun je een gevoel van controle (regie) bevorderen.	✓	✓
Omgaan met verwachtingen. Informeer de melder en beschuldigde over mogelijke gevolgen, afhankelijk van de uitkomst van de opvolging.	✓	✓
Recht op hoor en wederhoor. Geef duidelijk aan dat de beschuldigde diens kant van het verhaal kan vertellen en kan reageren op de aantijgingen.	✓	✓
Recht op verdediging. Zorg ervoor dat de beschuldigde voldoende gelegenheid krijgt om zichzelf te verdedigen. Dit houdt in elk geval in dat de beschuldigde diens rechten op grond van de AVG kan doen gelden. Dit geldt ook voor de melder, als er weerwoord op de melding komt. Dit kan bestaan uit het bijwonen van hoorzittingen, het indienen van schriftelijke verklaringen en het aanleveren van bewijs.	✓	✓
Nazorg. Bied betrokkenen nazorg, om na het proces verder te kunnen.	✓	✓
Recht op een zorgvuldige afhandeling. De betrokkenen mogen een klacht (of bezwaar) indienen als deze het niet eens is met de afhandeling van de melding door de organisatie.	✓	✓

Beginnelsen voor onderzoek volgens RCGOG, 2024 p. 83

- A. Kies voor interne of externe onderzoekers
- B. Zorg dat de onderzoekers deskundig zijn
- C. Zorg dat de onderzoekers onpartijdig en onafhankelijk zijn
- D. Gebruik een onderzoeksprotocol waarin de belangrijkste aspecten voor een zorgvuldige procesgang voor de betrokkenen in de organisatie geregeld zijn. Zorg daarin naast de algemene punten uit stap 3 van het stappenplan voor:
 - een normenkader
 - aannemelijk maken
 - hoor en wederhoor
 - vertrouwelijkheid
 - inzagerecht en andere rechten/belangen
- E. Communiceer met de betrokkenen en doe dit op planmatige manier
- F. Houd de vaart in de uitvoering van het onderzoek
- G. Beoordeel of het nodig is de onderzoeksopdracht aan te passen

Een tweede belangrijke overtreding van de beginselen betreft het beginsel van onpartijdigheid. Dit beginsel is op verschillende manieren gecompromitteerd. Ten eerste is het onderzoek uitgevoerd met de integriteitscommissie als opdrachtgever (cf. G&I, 2024, p.3). In de regeling van de Integriteitscommissie Gemeenteraad Kerkrade staat in artikel 2 het doel van de commissie. Daarvan is met name het tweede deel van de zin relevant: “Doel van de commissie is het bevorderen van integriteit en het ondersteunen van de burgemeester”. Met dat doel mag je niet verwachten dat de integriteitscommissie tot een oordeel komt dat de burgemeester niet ondersteunt. Gegeven dat de burgemeester de melder is, zelf aan de integriteitscommissie heeft verzocht onderzoek naar de melding te doen (cf. G&I, 2024, p.3) en gegeven dat de commissie tot doel heeft de burgemeester te ondersteunen, kan van onpartijdigheid van de integriteitscommissie niet langer worden gesproken. Dat geldt ook voor de schijn van partijdigheid van de onderzoekers van G&I. Naar mijn informatie gaat het om een bureau dat al jaren trainingen verzorgt in Kerkrade, ook in de nabije toekomst nog trainingen open heeft staan, en de gemeente adviseert over een nieuwe gedragscode. G&I is bovendien niet gecertificeerd tot het doen van persoonsgericht onderzoek. Het wel doen van zulk onderzoek door een bureau dat daartoe niet is gecertificeerd leidt tot een economisch delict (RCGOG, 2024, p. 84). Inhoudelijk belangrijk is wat de regeringscommissaris hierover stelt.

Houd rekening met het feit dat een extern onderzoek niet hetzelfde is als een onafhankelijk onderzoek. Ook bij externe onderzoekers kan sprake zijn van (schijn van) belangenverstrengeling. Als een organisatie al veel met een extern onderzoeksbureau heeft samengewerkt of er een contract mee heeft, kan ook schijn van partijdigheid een rol spelen. Zorg daarnaast voor borging van de onafhankelijkheid in het proces. De onderzoekers moeten op een vrije wijze tot een oordeel over de feiten komen. Dat moeten ze kunnen doen zonder dat ze binding hebben met betrokken partijen of vrezen voor negatieve consequenties van de opdrachtgever of werkgever. (RCGOG, 2024, p. 84).

Gegeven dat er tussen het onderzoeksbureau G&I en de gemeente Kerkrade bestaande contacten en contracten bestaan, ontstaat ook van deze kant de schijn van partijdigheid. Tezamen met het gegeven dat G&I niet gecertificeerd is tot het doen van persoonsgericht onderzoek, en zoals hiervoor is betoogd het hier zonder meer gaat om persoonsgericht onderzoek, wordt geconcludeerd dat in het proces te weinig aandacht is geweest voor de vereiste onpartijdigheid. Dat geeft aanleiding de inhoud van het onderzoeksrapport van G&I extra kritisch te lezen en te beoordelen.

Ook ten aanzien van het beginsel van transparantie, dat wil zeggen het geven van informatie aan melder én beschuldigde, zijn in het proces ernstige onvolkomenheden te zien. Uit de brief van de SP van 14 februari 2024 blijkt dat zij op die datum nog steeds geen inzage hadden in de meldingen zoals door de burgemeester gedaan. (SPK/reactie/IC/02-2024), en hen voorafgaande aan de oplevering van het onderzoeksrapport niet de gelegenheid tot wederhoor of verdediging is geboden. Ook is niet voor een zorgvuldige afhandeling gezorgd gegeven dat de vertrouwelijkheid en privacy van betrokkenen is geschonden met de publicatie van de uitkomsten van het rapport in De Limburger van 8 februari 2024 terwijl daar klaarblijkelijk andere afspraken over waren gemaakt.

Al met al kan niet anders worden geconcludeerd dan dat dit proces op cruciale punten afwijkt van de door de Regeringscommissaris Grensoverschrijdend Gedrag gegeven beginselen voor zulke procedures. Daarmee kan mijn oordeel over de door de Integriteitscommissie van de gemeente Kerkrade gehanteerde procedure niet anders dan negatief zijn. Hier is onzorgvuldig gehandeld waardoor de een raadslid van de SP en de fractievoorzitter van de SP zich terecht ernstig benadeeld mag voelen.

2. Inhoudelijke onzorgvuldigheden

Het onderzoek van G&I wordt interessant vanaf p. 5. Daar staat dat naar het idee van G&I mevr. Wevers van de SP in een opinieartikel voor De Limburger de burgemeester het volgende zou hebben verweten.

1. *het verwijt dat de burgemeester zich inspant om uitvoering te geven aan een raadsbesluit: de kwijtschelding van huurschulden door Roda JC opgebouwd;*
2. *het verwijt dat de burgemeester met haar inzet voor Roda JC haar persoonlijke belangen stelt boven het algemene belang;*
3. *de suggestie dat de burgemeester moreel onjuist handelt door een beroep te doen op gemeenschapsgelden, terwijl haar echtgenoot beschikt over een groot financieel vermogen, en*
4. *de suggestie dat de burgemeester met haar inzet voor Roda JC andere 'rijken' (de rijken verenigd in de Phoenix-groep) ter wille wil zijn.*

a. Het onderzoek laat na te onderzoeken of de verwijten inderdaad zijn gemaakt

Een goede onderzoeker zou allereerst nagaan via een feitenrelaas of de verwijten zijn gemaakt. In dit geval had de onderzoeker dit eenvoudig kunnen doen door het betreffende opinieartikel te lezen. Als de onderzoeker het opinieartikel zou hebben gelezen, zou die hebben moeten concluderen dat het eerste verwijt slechts ten dele in het opinieartikel is terug te vinden en het niet als verwijt zou moeten worden benoemd. In het artikel staat inderdaad dat de burgemeester zich inspant voor de kwijtschelding van huurschulden door Roda JC opgebouwd. In het artikel staat echter niet dat dit gaat om uitvoering te geven aan een raadsbesluit. Er wordt in het artikel niet gerefereerd aan enig raadsbesluit. Uit de reactie van de SP begrijp ik dat het slechts om een constatering gaat dat de inspanningen van de burgemeester al voor het raadsbesluit hebben plaatsgevonden.

Ook de wijze waarop het tweede verwijt is benoemd zou de onderzoeker hebben moeten afwijzen. In het artikel staat niet dat de burgemeester haar persoonlijke belangen stelt boven het algemeen belang. In het artikel van mevr. Wevers staat juist het tegenovergestelde. Ik citeer: *'Ik vraag mij af waarom deze mensen bij de gemeenschap om geld durven te bedelen, ook al doen ze dat niet voor zichzelf.'* Met het laatste deel van deze zin geeft de schrijfster zelf al aan dat het hier niet gaat om persoonlijke belangen.

Als de onderzoeker de wijze waarop het derde verwijt is benoemd zou hebben getoetst, zou ook deze moeten worden afgewezen. Het gaat er in het artikel niet om dat de burgemeester moreel onjuist handelt door een beroep te doen op gemeenschapsgelden. In het opinieartikel staat letterlijk *'De ethische vraag of bij deze ongelijke verhoudingen een beroep op de gemeenschap nog moreel juist en rechtvaardig is, wordt door deze superrijke bestuurders blijkbaar niet gesteld.'* Daarmee wijst de schrijfster er op dat zij vindt dat de superrijken in Kerkrade en elders zichzelf die vraag moeten stellen. Het gaat niet om 'moreel onjuist handelen' maar om het volgens de schrijfster kennelijk ontbreken van morele afwegingen die ten grondslag zouden moeten liggen aan het handelen. Dat is iets wezenlijk anders. Bovendien gaat het niet om moreel onjuist handelen van de individuele persoon van de burgemeester, maar om het ontbreken van reflectie daarop door superrijke bestuurders in het algemeen. De meervoudsvorm duidt er op dat het hier niet gaat om de individuele bestuurder, in casu de burgemeester.

Hetzelfde geldt voor t.a.v. de wijze waarop het vierde verwijt wordt benoemd. at Mevr. Wevers zou de burgemeester hebben verweten of in ieder geval de suggestie hebben gewekt dat de burgemeester met haar inzet voor Roda JC andere 'rijken' (de rijken verenigd in de Phoenix-groep) ter wille wil zijn. Als je het artikel goed leest, gaat de passage over het ter wille zijn van de superrijken echter niet over de burgemeester die de rijken ter wille wil zijn. In het artikel staat letterlijk: *'de investeerders ... kregen een maand na oprichting de gemeenteraad van Kerkrade zo ver dat deze een nieuwe*

huurverlaging voor het Parkstad Limburg Stadion accepteerde. Het verwijt van de schrijfster betreft dus de gemeenteraad van Kerkrade. Het gaat opnieuw niet om de individuele bestuurder, in casu de burgemeester.

Uit het voorgaande blijkt dat drie van de vier keer dat verwijten die zouden zijn gemaakt in het opinieartikel worden benoemd dit onterecht is en voor één ten dele onterecht. Dat de onderzoeker heeft nagelaten de juistheid na te gaan van hoe de verwijten zijn benoemd, door wat wordt benoemd niet met de daadwerkelijke tekst van het opinieartikel te vergelijken, en er zonder meer van uit is gegaan dat er overeenstemming is, duidt op vooringenomenheid van de onderzoeker.

b. De argumentatie om het artikel als integriteitsschending te zien bevat drogredeneringen

Ten aanzien van het enige verwijt dat in het opinieartikel is gemaakt en dat daarin deels te zien is, geldt dat het onderzoeksrapport beargumenteert dat de inhoud van het artikel tegen de gedragscode ingaat, omdat het volgens de onderzoeker onnodig was voor het argument van mevr. Wevers om de burgemeester en haar man te noemen. Letterlijk stelt de onderzoeker:

‘de passage waarin e.e.a. is opgenomen stelt de burgemeester in een kwaad daglicht zonder dat de redenering er om vraagt. Dat ondersteunt het idee dat het de schrijver erom te doen is de burgemeester in een kwaad daglicht te stellen.’ (G&I, 2024, p. 6)

Dat is een drogredenering die het best toegelicht kan worden met het voorbeeld van het spelen van het gezelschapsspel ‘Pictionary’. Eén van de deelnemers probeert een vos te tekenen waarbij de andere spelers moeten raden wat de tekening voorstelt. Eén van die anderen stelt dat het tekenen van snorharen onnodig is voor het tekenen van de vos. Hij/zij concludeert dat de tekening wel een lelijke karikatuur van haar vriendin moet zijn, wat zij de tekenaar kwalijk neemt.

Het is een onbegrijpelijke redenering die tegen de regels van de logica ingaat. De redenering is dat argumentatie A niet nodig was voor conclusie B. Dus het doel van de argumentatie moet wel C zijn geweest. Kan het niet zo zijn dat de schrijfster van het opinieartikel de passage wel van toegevoegde waarde vond voor het trekken van conclusie B? De onderzoeker heeft het niet nagegaan en is slechts aan het gissen. De onderzoeker had het wel na kunnen gaan door met de beschuldigde te spreken.

Een andere drogredenering staat op p. 6 als gesproken wordt over de inspanning van de burgemeester om publicatie van het opinieartikel in De Limburger tegen te houden. Daar staat:

Het staat iedere burger, ieder raadslid en dus ook de burgemeester vrij contact op te nemen met de krant en de redactie te wijzen op een passage in een opiniestuk dat volgens hen niet klopt. Het hoort bij het recht van eenieder om zich te verweren. Uiteraard is het aan de redactie om te beslissen wat zij daarmee doet. Een dergelijk telefoontje staat de vrijheid van meningsuiting ook geenszins in de weg. (G&I, 2024, p. 6)

Met name de tussenzin *‘Het hoort bij het recht van eenieder om zich te verweren’* is stuitend, omdat de onderzoekers en de integriteitscommissie het zelf niet nodig vonden dat de SP fractie zich tegen de uitkomsten van het onderzoek kon verweren. Zij hebben geen hoor en wederhoor toegepast en de uitkomsten laten publiceren zonder de beschuldigde vooraf in de gelegenheid te stellen zich te verweren.

Bovendien miskent deze redenering de autoriteit van de burgemeester, ook naar de media.

Onbekend is welke argumenten zijn gebruikt door de burgemeester naar De Limburger toe om

publicatie te voorkomen, of dreigementen zijn geuit, en hoe zij de redactie van De Limburger heeft overtuigd dan wel onder druk heeft gesteld. De onderzoeker had daartoe minimaal met de melder en de hoofdredacteur van De Limburger moeten spreken. Dit alles is niet gedaan.

c. *Een argumentatie die de inhoud van het opinieartikel verbindt met de gedragscode ontbreekt.*

Op pagina 7 staat slechts het volgende:

Wij stellen dat de uitspraken van raadslid Wevers gedaan in het opinieartikel in De Limburger niet passen bij de respectvolle omgangsvormen die van raadsleden worden verwacht en dat hier sprake is van een integriteitsschending. Het betreft hier een (beperkte) persoonlijke aanval die strijdig is met artikel 5.1. en 5.3. van de Gedragscode voor Raadsleden van de Gemeente Kerkrade.

Het is stuitend dat argumenten voor deze stellingname ontbreken. Het lijkt er nu op dat de onderzoeker slechts de melding van de burgemeester napraat.

Hier had op zijn minst bij moeten worden vermeld dat drie van de vier keer dat gewezen wordt op verwijten in het opinieartikel deze onterecht zijn, omdat die niet overeenkomstig de inhoud van het opinieartikel zijn en dat geen ervan indicatief is voor overtreding van artikel 5.1. omdat er in dat artikel slechts op wordt gewezen dat raadsleden elkaar en andere bestuurders correct moeten bejegenen – dat is bij een opinieartikel niet aan de orde.

Bejegening gaat over de manier waarop mensen zich *tegen elkaar* gedragen (vgl. Van Dale woordenboek). Een correcte bejegening betekent dan dat je in direct contact – face to face, in een brief naar elkaar, telefoongesprek, mail, of app - elkaar op een correcte wijze tegemoet treedt, niet gaat beledigen, schelden, pesten, intimideren, negeren, bedreigen, vechten of wat dan ook. Zo zal de totstandkoming van dit artikel in de Gedragscode ook zijn bedoeld. De inhoud van een opinieartikel te vatten onder 'bejegening' leidt tot een onjuiste verbreding van de betekenis van het woord 'bejegening' waaronder ook het iets kritisch *over elkaar* zeggen zou vallen. Dat is niet volgens de gangbare definitie.

Ook ten aanzien van het schenden van artikel 5.3. van de Gedragscode was een argumentatie die de conclusie rechtvaardigt gewenst geweest. Het gaat in artikel 5.3. om aanvallen op *individuele* raadsleden, bestuurders en/of ambtenaren. Bij minimaal drie van de vier in het opinieartikel verondersteld gemaakte verwijten gaat het om een onterechte veronderstelling die geen ondersteuning vindt in de tekst van het opinieartikel. In één geval gaat het om een verwijt aan de gemeenteraad als geheel. Dat valt niet onder artikel 5.3. van de Gedragscode.

Het is problematisch dat op pagina 7 van het rapport de onderzoeker zonder enige argumentatie concludeert:

'In 4.2 constateerden we dat er sprake is van een schending, namelijk van art. 5.1 en art. 5.3. van de Gedragscode.'

Deze conclusie ontbeert een adequate argumentatie. Het trekken van deze conclusie zonder argumenten daarvoor is indicatief voor een onderzoek waarin de onderzoeker onvoldoende aandacht heeft besteed aan de eigen noodzakelijke onafhankelijkheid en zijn/haar oren te veel heeft laten hangen naar de belangen van de opdrachtgever.

3. Conclusie

In het voorgaande is betoogd dat in zowel de procedure als de inhoud van het onderzoek naar het vermeende overtreden van de gedragscode door mevr. Wevers in haar opinieartikel, vrijwel alle beginselen voor een zorgvuldige procedure en zorgvuldig onderzoek zijn overtreden. Mijn belangrijkste conclusies zijn:

1. De gehanteerde procedure wijkt op cruciale punten af van de door de Regeringscommissaris Grensoverschrijdend Gedrag genoemde beginselen voor zulke procedures. Daarmee kan mijn oordeel over de door de Integriteitscommissie van de gemeente Kerkrade gehanteerde procedure niet anders dan negatief zijn. Hier is onzorgvuldig gehandeld waardoor het raadslid Wevers van de SP en de fractievoorzitter van de SP zich terecht ernstig benadeeld mogen voelen.
2. Drie van de vier keer dat de onderzoekers spreken van in het opinieartikel gemaakte verwijten die niet aan de gedragscode voldoen is dat verwijt in het opinieartikel niet terug te vinden en één is slechts ten dele terug te vinden. Dat de onderzoeker heeft nagelaten de juistheid van de benoeming ervan na te gaan en er zonder meer van uit is gegaan dat die benoeming steeds correct is, duidt op vooringenomenheid van de onderzoeker.
3. De conclusie dat sprake is van een schending, namelijk van art. 5.1 en art. 5.3. van de Gedragscode ontbeert een adequate argumentatie. Het trekken van deze conclusie zonder argumenten daarvoor is indicatief voor een onderzoek waarin de onderzoeker onvoldoende aandacht heeft besteed aan het bewaken van de eigen noodzakelijke onafhankelijkheid en zijn/haar oren te veel heeft laten hangen naar de voorkeuren van de opdrachtgever.

Gegeven het voorgaande acht ik het in de gemeenteraad inbrengen van een motie van treurnis over zowel de gehanteerde procedure als ook over de kwaliteit van het onderzoek gerechtvaardigd. Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over mijn oordeel over de gehanteerde procedure en de kwaliteit van het onderzoek. Zoals duidelijk mag worden uit het briefhoofd is deze contra-expertise aan u gericht. Wat mij betreft is deze niet vertrouwelijk. Dat betekent dat het aan u is om te bepalen of u deze contra-expertise openbaar maakt of niet.

Met de meeste hoogachting en vriendelijke groet,

Prof. dr. Michiel S. de Vries
Hoogleraar Bestuurskunde